

SẼ VÔ LÝ VÀ BUỒN CƯỜI NẾU AI ĐÓ ĐỊNH PHÁT MINH MỘT LOẠI "XE ĐẠP XÃ HỘI CHỦ NGHĨA"

ĐẾN NGHÉ

Trong một bài đăng trên báo Phát triển Kinh tế, tôi đã có dịp trình bày ý kiến đề nghị không nên bận tâm vào việc đặt tên cho kinh tế hàng hoá thị trường, vì nó là thành tựu, kinh nghiệm làm ăn của loài người, chứ không phải "của riêng của chủ nghĩa tư bản". Kinh tế thị trường có những khuyết tật của nó, nhưng hơn nhau là ở chỗ vận dụng cho đúng nhằm phát huy sức mạnh, giải phóng sức sản xuất. Gần đây tôi được đọc trên tờ "Khoa học Kỹ thuật Kinh tế Thế giới" của Việt Nam Thông tấn xã số ra ngày 2-3-91, đăng bài của giáo sư Liên Xô VI. URIEV với nhan đề "Thị trường- một trong những thành tựu của văn minh loài người". Trong bài này, tác giả đã phân tích có căn cứ khoa học về thành tựu quan trọng này của loài người, những chức năng quan trọng nhất của nó đối với việc phát triển kinh tế. Trong bài có một đoạn mà nhiều người đọc rất thích thú - thích thú một cách nghiêm túc. Đoạn đó như sau: "Xã hội chủ nghĩa chúng ta ngay từ đầu đã loại bỏ cơ chế thị trường, coi nó như một đặc trưng của chủ nghĩa tư bản. Để thay thế nó, ta đã tạo ra một cơ chế quản lý kinh tế vô cùng nặng nề và

Dại hội 6 đã chủ trương đưa các hoạt động kinh tế vào cơ chế thị trường có điều tiết ở tầm vĩ mô. Như vậy là chúng ta đã trở lại với quá trình tiến hoá lịch sử trong lĩnh vực kinh tế, nhằm từng bước làm cho dân giàu nước mạnh, từng bước xây dựng cơ sở vật chất kỹ thuật cho chủ nghĩa xã hội.

●
BN.



kém hiệu quả. Trên thực tế ta đã đi ngược lại quá trình tiến hoá lịch sử trong lĩnh vực kinh tế, đứng ngoài lề con đường phát triển văn minh của loài người và đã rơi vào ngõ cụt, mà bây giờ chúng ta đang tìm cách thoát ra. Rất tiếc là vì lối tư duy cũ quá mạnh, hoặc vì muốn giữ thể diện, không ít người trong chúng ta đang mơ ước tạo được một cái gì đó đặc biệt, một thị trường xã hội chủ nghĩa chẳng hạn. Thế thì cũng vô lý và buồn cười như ai đó định phát minh một loại xe đạp xã hội chủ nghĩa vậy"

Rất may là dựa vào trí tuệ của nhân dân, Đảng ta từ

ĐẦU TƯ CHẤT XÁM ĐỂ PHÁT TRIỂN KINH TẾ

TRẦN TRUNG PHƯƠNG

Trong thời đại của kinh tế trí tuệ hiện nay, vai trò của đầu tư chất xám ngày càng có tính chất quyết định trong các quá trình sản xuất, kinh doanh ở các bậc kinh tế khác nhau, vì mô hoặc vĩ mô. Nếu ở các thế kỷ trước và ngay cả trong thế kỷ này, trong thời đại kinh tế cơ bắp và cơ khí, khi nói đến đầu tư, người ta thường chỉ nghĩ đến việc bỏ ra một số vốn, các phương tiện kỹ thuật-vật chất, hoặc đầu cơ chứng khoán nhằm mục đích thu về một số lãi nhất

định, thì hiện nay, khái niệm "đầu tư" đã được mở rộng hơn, không chỉ bao gồm tư bản tài chính, tư bản kỹ thuật mà còn chỉ luôn một thứ "siêu hàng hoá" rất đặc biệt là chất xám.

So với tình hình của chủ nghĩa tư bản ở cuối thế kỷ 19 và đầu thế kỷ 20, ngày nay, khái niệm "tư bản", cũng như khái niệm "đầu tư", ngoài các ý nghĩa cũ, đã mang thêm một ý nghĩa mới có tính chất quyết định, và chính ý nghĩa này giải thích tại sao chủ nghĩa tư bản không những đã tìm được cho bản thân mình một sức sống mới để có thể thích nghi, tồn tại và phát triển trong một thế giới luôn luôn biến đổi không ngừng. Chủ nghĩa tư bản hiện đại không những chỉ biết lợi dụng những thành tựu quan trọng của cuộc cách mạng khoa học-kỹ thuật hiện đại mà còn tự tạo ra cho mình một "bộ óc mới" có khả năng trí tuệ hoá toàn bộ quá trình kinh tế-xã hội và đó chính là lý do sâu xa nhất khiến cho năng suất dưới chủ nghĩa tư bản hiện đại ngày càng được nâng cao.

Đầu tư chất xám, hiểu ở ý nghĩa tổng quát nhất, chính là đầu tư cho con người, một loại đầu tư có tính chất cơ bản nhất và quyết định nhất trong chiến lược phát triển kinh tế của các quốc gia. Sống trong một tình trạng kinh tế lạc hậu, chúng ta đều rất thấm thía khi thấy rằng do chúng ta chưa đầu tư đúng mức vào "tài nguyên" con người nên không thể tận dụng hết khả năng của các yếu tố sản xuất như đồng vốn, máy móc, lao động, hoặc sử dụng chúng với một hiệu quả rất thấp, không tương xứng với tiềm năng mà chúng có thể có được.

Cũng hiểu theo ý nghĩa tổng quát, xét về phương diện giá trị, đầu tư chất xám là một phương thức cơ bản nhằm nâng cao giá trị của "yếu tố sản xuất" cơ bản nhất là con người. Và như chúng ta biết, nếu giá trị của con người (hiểu theo khía cạnh kinh tế, khía cạnh "homo economicus") được nâng cao thì điều đó cũng có nghĩa là giá trị của các yếu tố sản xuất khác (như giá trị đất đai chẳng hạn) và giá trị của sản phẩm cũng được nâng cao. Nếu đã thừa nhận con người là "yếu tố" trung